

Raadscommissie Bestuur en Middelen

Portefeuillehouder: Kees Visser

Van team: Team Financiën

Adviseur: Patricia van Leerdam

E-mail: p.van.leerdam@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2020-050523**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de programmabegroting 2021

Publiekssamenvatting:

In 2020 zijn wij allen geconfronteerd met een crisis waarvan de omvang en het effect nog moeilijk te overzien zijn. Dat alles maakt de voorspelbaarheid van de begroting moeilijker dan in andere jaren. Het Rijk heeft aangegeven juist nu niet te gaan bezuinigen om de crisis niet te verdiepen. Sommige gemeenten hebben vanwege alle onzekerheden besloten geen kadernota uit te brengen of alleen een beleidsarme kadernota. Het college heeft ervoor gekozen juist wel een kadernota uit te brengen. Het in de gemeenteraad van maart 2020 vastgestelde scenario van Krimp naar Groei was daarvoor een belangrijke aanleiding. De raad geeft een ambitie die het college waar willen maken. Wij willen verder met de ontwikkeling van onze stad. Juist nu investeren in onze stad is ook extra belangrijk, ook voor het behoud van werkgelegenheid.

Tegelijkertijd houden wij rekening met de directe gevolgen van de coronacrisis: op voorstel van de raad is daarvoor een bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld in de vorm van het Helders Steunfonds. Daarmee kunnen wij maatregelen nemen die de gevolgen van de coronacrisis verzachten. En de continuïteit van voorzieningen voor instellingen en bedrijven, en uiteindelijk voor onze inwoners, beter waarborgen.

In de Kadernota zijn beleidsmatige keuzes gemaakt en is inzicht geboden in het financieel perspectief van de gemeente. De ambities zoals geuit in het programma Helders Perspectief, de woningbouwplannen en de dienstverlening naar de inwoners. Het meer/beter digitaal ontsluiten van informatie en wijkgericht werken zijn concrete voorbeelden. Dit vraagt ook om extra inzet van de organisatie op het gebied van formatie en opleidingen. De begroting borduurt daarop voort.

Geadviseerd besluit

1. De Programmabegroting 2021 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2022-2024.
2. Het meerjareninvesteringsplan 2021-2024, zoals opgenomen in bijlage 1 van de begroting, vast te stellen.
3. Een krediet van € 19.163.000, dat deel uit maakt van het meerjareninvesteringsplan 2021-2024, voor de noodzakelijke (vervangings)investeringen in 2021 beschikbaar te stellen.

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

In 2020 zijn wij allen geconfronteerd met een crisis waarvan de omvang en het effect nog moeilijk te overzien zijn. Dat alles maakt de voorspelbaarheid van de begroting moeilijker dan in andere jaren. Het Rijk heeft aangegeven juist nu niet te gaan bezuinigen om de crisis niet te verdiepen. Sommige gemeenten hebben vanwege alle onzekerheden besloten geen kadernota uit te brengen of alleen een beleidsarme kadernota. Het college heeft ervoor gekozen in samenwerking met de raad juist wel een kadernota uit te brengen. Het in de gemeenteraad van maart 2020 vastgestelde scenario van Krimp naar Groei was daarvoor een belangrijke aanleiding. De raad heeft een ambitie die het college waar wil maken. Wij willen verder met de ontwikkeling van onze stad. Juist nu investeren in onze stad is ook extra belangrijk, ook voor het behoud van werkgelegenheid.

Tegelijkertijd houdt het college rekening met de directe gevolgen van de coronacrisis: op voorstel van de raad is daarvoor een bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld in de vorm van het Helders Steunfonds. Daarmee kunnen wij maatregelen nemen die de gevolgen van de coronacrisis verzachten. En de continuïteit van voorzieningen voor instellingen en bedrijven, en uiteindelijk voor onze inwoners, beter waarborgen.

In de Kadernota zijn beleidsmatige keuzes gemaakt en is inzicht geboden in het financieel perspectief van de gemeente. De ambities zoals geuit in het programma Helders Perspectief, de woningbouwplannen en de dienstverlening naar de inwoners. Het meer/beter digitaal ontsluiten van informatie en wijkgericht werken, zijn concrete voorbeelden. Dit vraagt ook om extra inzet van de organisatie op het gebied van formatie en opleidingen.

Doelen en resultaten

In de Kadernota 2021-2024 staan de doelstellingen in de vorm van ambities en investeringen. Deze hebben de basis gevormd voor deze begroting. Deze zijn overgenomen in de begroting. De doelstellingen passen binnen het kader van het coalitieakkoord: we willen de positieve ontwikkeling van de gemeente voortzetten, en daarmee een vitale, leefbare en zorgzame gemeente zijn en blijven. En ons daarvoor in te zetten in samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en onze raad. Door de vaststelling van de begroting stel de gemeenteraad daarvoor de kaders vast.

Kaders en omstandigheden

Voor de begroting gelden de volgende kaders:

- Verordening ex. Artikel 212 Gemeentewet (*de Financiële verordening*);
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (*Bbv, de wettelijke regels voor de begroting*);
- Gemeentewet, hoofdstuk XIII (*de inrichting en samenstelling van het gemeentebestuur*).

Argumenten en alternatieven

Het coalitieakkoord en in vervolg daarop de Kadernota 2021-2024 geven de kaders voor de begroting. Bij het bepalen van de keuzes in de kadernota is de gemeenteraad nauw betrokken geweest. De nadere ontwikkelingen zoals de effecten van de meicirculaire en de actualisatie van de budgetten zijn verwerkt.

Een alternatief is een meer beleidsarme begroting vast te stellen wegens de coronacrisis. Ons college heeft juist gekozen om het ingezette beleid vast te houden gericht op de gewenste ontwikkeling van de stad. Mede omdat dit de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor inwoners, bedrijven en instellingen bestrijdt.

Bij de behandeling van de Kadernota 2021-2024 zijn vier amendementen aangenomen en deze zijn verwerkt in de begroting. Zij hebben echter geen (directe) financiële consequenties.

Voor de stand van zaken rond de acht aangenomen moties verwijzen wij u naar de Bestuurlijke termijnkalender die wekelijks wordt bijgewerkt en gepubliceerd op de website van de gemeenteraad.

Bestuurlijke vernieuwing

De (meerjaren)begroting 2021-2024 is gebaseerd op de Kadernota 2021-2024. Deze is in nauw overleg met de gemeenteraad vormgegeven.

Vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting en rekening zijn uitgesloten voor het houden van een referendum op grond van artikel 2, lid e van Referendumverordening gemeente Den Helder 2012.

Duurzaamheid

Evenals in 2020 is in deze begroting structureel € 400.000 gereserveerd voor duurzaamheidsmaatregelen. Ook andere maatregelen in de begroting zijn gericht op een meer duurzame gemeente zoals de middelen voor een fietsvriendelijkere gemeente, investeringen in de duurzaamheid van gemeentelijke gebouwen en het duurzamer inrichten van de openbare ruimte bij het beheer daarvan.

Financiële consequenties

De totale ontwikkeling van de begroting ten opzichte van de Kadernota 2021-2024 wordt weergegeven in onderstaand overzicht.

Onder het overzicht staat een toelichting per post. Als basis voor de begroting dient de vastgestelde Kadernota 2021-2024. In de begroting is aanvullend de meicirculaire 2020 opgenomen en daarnaast een aantal aanvullende mutaties zoals:

- de indexering van salarissen en andere kosten;
- de aanpassing van de kapitaallasten;
- overige ontwikkelingen die zich na de Kadernota nog hebben voorgedaan.

De financiële vertaling van deze punten geeft het volgende beeld (- is nadelig; + is voordelig):

(bedragen x € 1.000)		2021	2022	2023	2024
Toelichting:	Stand MJB 2021-2024; Kadernota 2021-2024	-5.253	-2.549	-1.212	-1.710
	AF: Dekking algemene reserve, incidentele mutaties Kadernota	1.112	290	0	0
1	Aanpassing dekking algemene reserve	55	55	0	0
2	Af: Dekking coalitieakkoord	600	499	439	439
	Af: Dekking Financiering	500	500	500	500
3	Af: Dekking Stabiliteitsfonds	864	977	827	827
	Stand Kadernota 2021- 2024	-2.122	-228	554	56
	Nagekomen autonome mutaties				
4	Aanpassing ramingen KN gemeenschappelijke regelingen	575	750	750	750
5	Aanpassing mutatie KN huisvesting Kerkgracht	180	368	-651	5

6	Algemene uitkering, actuele raming cf meicirculaire	-81	374	-123	536
7	Personeelskosten	-913	-747	-669	-552
8	Actualisering staat van investeringen	-365	-430	1.261	581
9	Extra opname stelpost kapitaallasten	175	175	175	175
10	Financiering	249	319	24	313
11	Indexering	-173	-163	-167	-167
12	Besparing bedrijfsvoeringskosten	349	349	250	250
13	Overige geringe mutaties	61	75	-73	-87
14	Beschermd wonen	920	851	851	851
15	BUIG	-989	-1.034	-738	-584
16	Wet inburgering	-82	-183	-202	-202
17	Actualisatie overige budgetten sociaal domein	-240	-515	-485	-485
	Totaal nagekomen mutaties	-335	186	203	1.382
	Dekkingsvoorstellen:				
18	Inzet stelpost onvoorzien	50	50	50	50
	Saldo MJB 2021-2024, programmabegroting 2021	-2.406	8	807	1.489

Toelichting:

1. De dekking uit de algemene reserve is aangepast. Twee posten zijn in de Kadernota als structureel gekenschetst in plaats van incidenteel, waardoor deze niet meegenomen waren in de dekking door de algemene reserve.
2. De dekking wijkt iets af van de gegevens in de Kadernota, er is in de begroting rekening gehouden met de actuele ramingen.
3. De dekking wijkt iets af van de gegevens in de Kadernota, er is rekening gehouden met de actuele berekeningen voor de algemene uitkering, conform de meicirculaire 2020.
4. De ramingen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen stonden niet in alle gevallen juist in de meerjarenraming. Deze zijn met deze mutaties geactualiseerd. Daaruit blijkt een aanmerkelijk voordeel.
5. Bij de Kadernota zijn de budgetten voor de huisvesting Kerkgracht geactualiseerd in het licht van het feit dat de nieuwe huisvesting in 2024 in gebruik wordt genomen in plaats van in 2023. In 2023 geeft dat incidenteel een positief effect. Met de huisvestingsbudgetten hangen mutaties in bestemmingsreserves samen. Ook die zijn nu aangepast en geven een lichte verschuiving tussen de jaren weer.
6. Bij de raming van de algemene uitkering is rekening gehouden met de uitkomsten van de meicirculaire 2020, inclusief de verwerking van de dekking stabilisatiefonds en verwerking

van het geprognosticeerde nadeel binnen de algemene uitkering op 'Beschermd wonen'. Zie ook toelichting bij nr.14.

7. Bij de salarisraming is rekening gehouden met de in de Kadernota opgenomen index en is de bij de Kadernota opgenomen raming voor periodieken verwerkt. Tevens is rekening gehouden met de afwikkeling van eerder opgenomen stelposten. De extra personeelskosten worden in principe goedge maakt door de stijging van de Algemene uitkering.
8. Jaarlijks wordt de staat van investeringen geactualiseerd, mede naar aanleiding van de realisatie vorig jaar. Daarnaast zijn de bij de Kadernota opgenomen investeringen verwerkt en is rekening gehouden met de afwikkeling van eerder opgenomen stelposten.
9. Jaarlijks blijkt dat in de begroting voorgenomen investeringen niet of niet volledig kunnen worden gerealiseerd in het jaar van opname op het investeringsplan. In de begroting wordt daarvoor een stelpost opgenomen die deze lagere kapitaallasten voor een deel al corrigeert. Gebleken is dat deze stelpost thans met een bedrag kan worden verhoogd.
10. Betreft een actualisering van de financieringspositie en daaruit blijkt een te realiseren voordeel op de rentebaten.
11. Dit betreft de mutatie als gevolg van de in de Kadernota opgenomen uitgangspunten voor indexaties van op leveranties derden, subsidies en belastingen & heffingen.
12. Dit betreft concrete besparingen op facilitaire huisvestingslasten (in 2021 en 2022) en overige facilitaire kosten.
13. Dit betreft overige mutaties waarbij het totaal effect per jaar kleiner dan € 100.000 is.
14. In 2021 is er een uitname uit het budget Beschermd wonen in verband met de overgang naar de Wlz. De verlaging van de inkomsten is opgenomen in de berekening van de algemene uitkering. Aan de lastenkant is per saldo ook een verlaging van het budget als gevolg van de Wlz aan de orde. Daarnaast gaan de eigen bijdragen omlaag. Het tekort op Beschermd wonen wordt gedekt uit de reserve Beschermd wonen.
15. Als gevolg van de coronacrisis is een stijging in de uitkeringen niet denkbeeldig. Daartegenover verwachten we echter een hogere ontvangst via de BUIG-uitkering (voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie). De BUIG uitkering zonder coronaverrekening valt, conform het nader voorlopig budget, lager uit dan waarmee vooraf rekening gehouden in de begroting. Dit zorg voor een nadeel. In verband met grote fluctuaties binnen ons aandeel van het macrobudget hebben we 50% van de bijstelling meegenomen.
16. In 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering van start. Voor de uitvoering daarvan hebben we een budget begroot van € 83.000. Hiervoor ontvangen we een vergoeding van het Rijk. Deze is meegenomen in de berekening van de algemene uitkering.
17. De budgetten binnen het sociaal domein zijn geactualiseerd. Daaruit is gebleken dat per saldo nog extra lasten aan de orde zijn. Tevens is rekening gehouden met te realiseren besparingen op enkele subsidiebudgetten.
18. De stelpost onvoorzien kan worden verlaagd. Er blijft een stelpost over conform de verplichting in de BBV.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen ontwikkelt zich als gevolg van deze begroting als volgt:

Weerstandsvermogen	2021	2022	2023	2024
Weerstandscapaciteit (a) in €	20.437.212	14.779.212	14.516.725	15.053.734
Risico's (b) in €	15.043.716	15.043.716	15.043.716	15.043.716
Weerstandsvermogen (a/b)	1,4	1,0	1,0	1,0

De raad heeft bepaald dat het weerstandsvermogen niet onder de 1,0 mag komen. In de komende vier jaar komt uit op het door de raad vastgestelde minimumniveau van 1,0.

Uitvoering en planning

De vastgestelde begroting vormt de basis om de plannen in 2021 daadwerkelijk uit te voeren.

Communicatie

De begroting is voor een ieder beschikbaar via de website van de gemeente Den Helder. Er wordt een persbericht opgesteld.

Den Helder, 8 september 2020

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Jeroen Nobel

secretaris
Robert Reus

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2020-050523
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de programmabegroting 2021

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 8 september 2020,

besluit:

1. De Programmabegroting 2021 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2022-2024.
2. Het meerjareninvesteringsplan 2021-2024, zoals opgenomen in bijlage 1 van de begroting, vast te stellen.
3. Een krediet van € 19.163.000, dat deel uit maakt van het meerjareninvesteringsplan 2021-2024, voor de noodzakelijke (vervangings)investeringen in 2021 beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van